

Miljørappport

2024

UFF
HUMANA
PEOPLE TO PEOPLE

Miljørapport 2024

Rapporten er udarbejdet af UFF-Humana
Ulandshjælp fra Folk til Folk - Humana People to People

Adresse: Sandvadsvej 1, 4600 Køge

CVR: 79075914

Tlf: 23 65 67 30

E-mail: info@uff.dk

Læs mere om vores arbejde på uff.dk.

Forsidebillede: Ana Tonhã, medarbejder hos ADPP Guinea-Bissau

Indhold

Om UFF-Humana.....	4
1. Det gælder livet.....	6
2. Indsamling og håndtering af tekstiler.....	7
3. Indsamling af tøj til genbrug.....	8
4. Forsortering af tekstilaffald.....	11
5. FUGT-Partnerskabet	12
6. Eksport af brugt tøj.....	13
7. Certificering i Miljøledelse.....	15
8. UFF Humana Second Hand.....	16
9. Udviklingsprojekter med miljøgevinst.....	17
10. Fremtidsperspektiver på tekstilhåndtering.....	18
Kilder.....	20
Slutnoter.....	22

Om UFF-Humana

Ulandshjælp fra Folk til Folk – Humana People to People (UFF-Humana) er en udviklings- og miljøorganisation, der siden sin grundlæggelse i 1977, har arbejdet for at hjælpe mennesker i Afrikanske lande.

UFF-Humana blev startet af elever og lærere fra Den Rejsende Højskole. Overskriften for foreningens arbejde var dengang ”Bekæmp Apartheid”.

Meget er sket siden, men UFF-Humana arbejder fortsat for, at alle mennesker har det godt, uddanner sig, er sikret sunde og tilstrækkelige fødevarer, forbliver raske, og vokser op i en mere bæredygtig og sikker verden.

I dag har UFF-Humana godt 30 ansatte, og opererer fra to enheder; en på Sjælland og en i Jylland.

UFF-Humana driver også to Second Hand Butikker i København. UFF-Humana er en forening, med en bestyrelse og mere end 300 medlemmer.

Derudover er UFF-Humana medlem af Humana People to People; en international føderation, der består af 29 uafhængige organisationer, der arbejder i 45 lande, på tværs af fem kontinenter¹.

GLOBALT
FOKUS

Else Hanne Henriksen, Direktør i UFF-Humana

UFF-Humanas indsatser muliggøres via indsamling og handel med brugt tøj. Med indtægterne herfra finansierer foreningen arbejdet med sine tre hovedformål²:

1) Udvikling

UFF-Humanas formål er at hjælpe udsatte mennesker i opfyldelsen af grundlæggende livsbehov. Derfor støtter foreningen bestræbelser på at opnå langsigtet, bæredygtig og miljøvenlig udvikling. UFF-Humana anser alle mennesker som ligeværdige: Alle mennesker skal have de samme rettigheder.

2) Miljøbeskyttelse

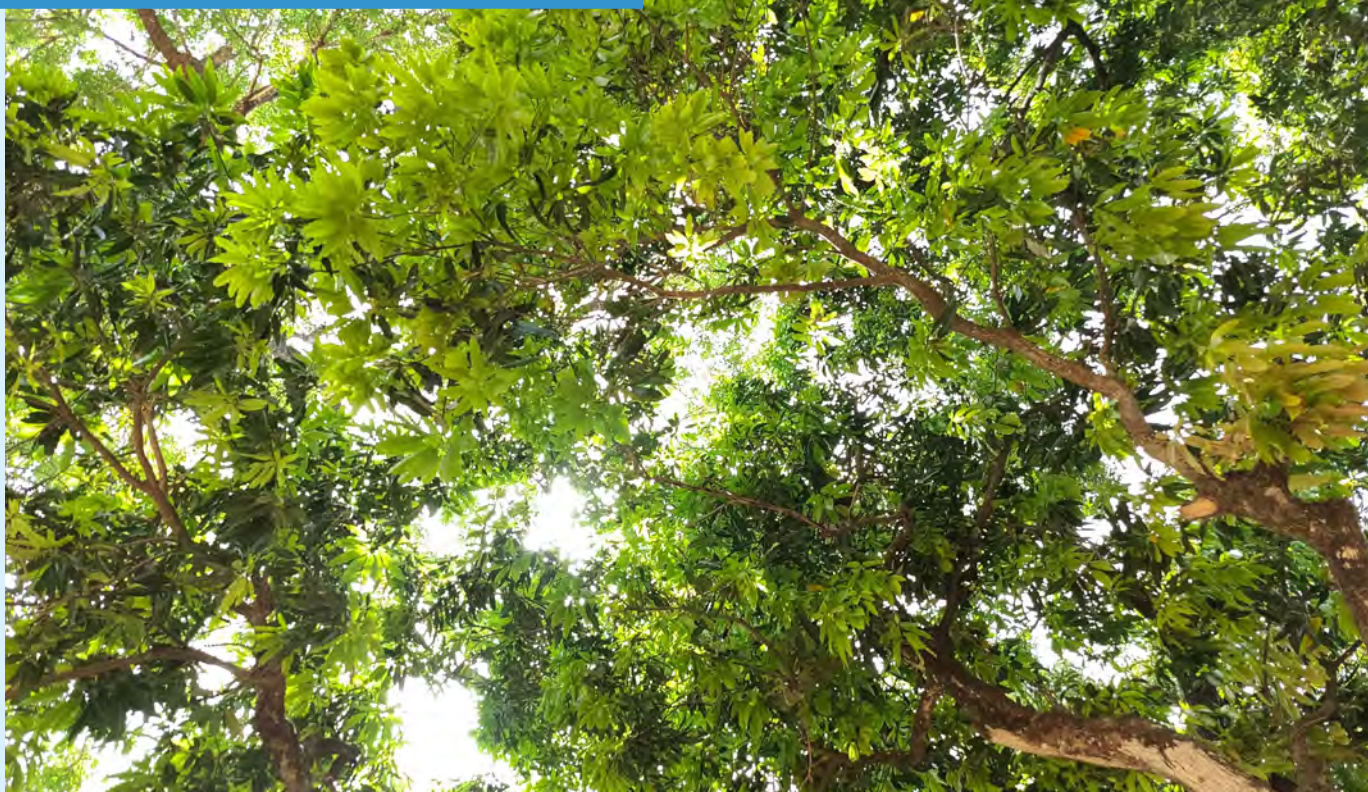
UFF-Humana ønsker at beskytte og forbedre jordens miljø. Det gør vi både via vores tøjindsamling, der fremmer genbrug og genanvendelse, men også ved mere generelt at opfordre til en højere grad af miljøansvarlighed i alle led af tekstillets værdikæde.

3) Information

UFF-Humana har som formål at oplyse bredt om vores arbejde med udvikling og miljø. Vi vil fortælle om de mennesker, der kæmper for at forbedre deres leveforhold. Derudover informerer vi om miljøfordelene ved genbrug. Vi udgiver forskelligt informationsmateriale, både fysisk og digitalt, samt afholder forskellige arrangementer med deltagelse af gæstetalere, både fra Europa og Afrika.

1. Det gælder livet

Grønne trætoppe i Guinea-Bissau.

Jorden er en enestående planet. Fordi her er liv. En af de mest avancerede livsformer er mennesket. Men med nogle af sine aktiviteter, såsom rovdrift på Jordens ressourcer, naturødelæggende forurening og krig, er mennesket blevet til fare for Jordens liv. En tydelig indikator på det er Earth Overshoot Day³, der hver dag rykker tættere på årets begyndelse. I 2024 faldt Earth Overshoot Day den 1. august.

Produktionen af tøj skader miljøet

Det Europæiske Miljøagentur, EEA, har konkluderet, at tekstiler er den fjerde mest miljøbelastende erhvervssektor⁴. Den miljøskadelige virkning af tøjproduktion kan reduceres ved at indføre mere bæredygtige produktionsmetoder. Men det tager tid.

Nu og her vil det gavne at producere mindre. Det kan vi opnå ved at bruge tøj, der allerede er produceret, læn-
gere: *Genbrug*.

Affaldshierakiet

Affaldshierarkiet fortæller hvilken behandling, der er mest skånsom for miljøet. Genbrug, der erstatter produktion af nyt tøj, reducerer den skadelige miljøpåvirkning mest og er derfor i toppen af affaldshierarkiet. Alt under den røde linje er affaldsbehandling.

UFF-Humana har som sit formål at passe godt på vores fælles naturlige miljø. Det gør vi ved at indsamle brugt tøj, sko og tekstiler og behandle det med henblik på genbrug.

Affaldshierakiet⁵

2. Indsamling og håndtering af tekstiler

EU's *Reviderede Affaldsrammedirektiv* pålægger alle medlemsstater at indføre separat indsamling af tekstiler⁶. Danmarks *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* forholder sig til dette krav med Initiativ II: "Øget og strømnetet affaldssortering". Heri defineres tekstilaffald som en affaldskategori, som alle kommuner skal indsamle⁷.

Det nye direktiv fra EU og Klimaplanen skal bidrage til, at tekstilaffald fremover i så høj grad som muligt genanvendes og bruges som materialer i nye produkter i stedet for at blive brændt. Danmark indsamler hermed brugte tekstiler i to strømme: 1) Den eksisterende indsamling af tøj, sko og tekstiler til genbrug, og 2) Den nye indsamling af tekstilaffald til genanvendelse.

Genbrug eller affald?

UFF-Humana har siden sin grundlæggelse indsamlet brugt tøj, sko og tekstiler til genbrug, og har i den forbin-

delse altid forsøgt at undgå affald, dvs. tøj der ikke var egnet til genbrug. Vedtagelsen af Klimaplanen i 2020 fik os imidlertid til at genoverveje den beslutning. I sidste ende valgte UFF-Humana at bidrage med vores netværk og mange års erfaring til at løse de udfordringer, som håndtering af tekstilaffald indebærer.

UFF-Humana spillede derfor en aktiv rolle i Miljøstyrelsens Tekstilaffaldspartnerskab⁸, der startede i 2022 for at fremme samarbejde mellem virksomheder og kommuner, samt opnå større viden om det indsamlede tekstilaffald og dets genanvendelsesmuligheder.

UFF-Humana er registreret i affaldsregistret som indsamler med forbehandling af tekstilaffald og indberetter alle tekstilmængder, -kvaliteter og -destinationer til AffaldsDataSystemet, kommune for kommune.

Containere til indsamling af de to tekstilstrømme.

Systemet med indsamling af tekstiler i 2 strømme, én til genbrug og én til genanvendelse, skal vi vænne os til. For hvad er egentlig forskellen på genbrug og genanvendelse?

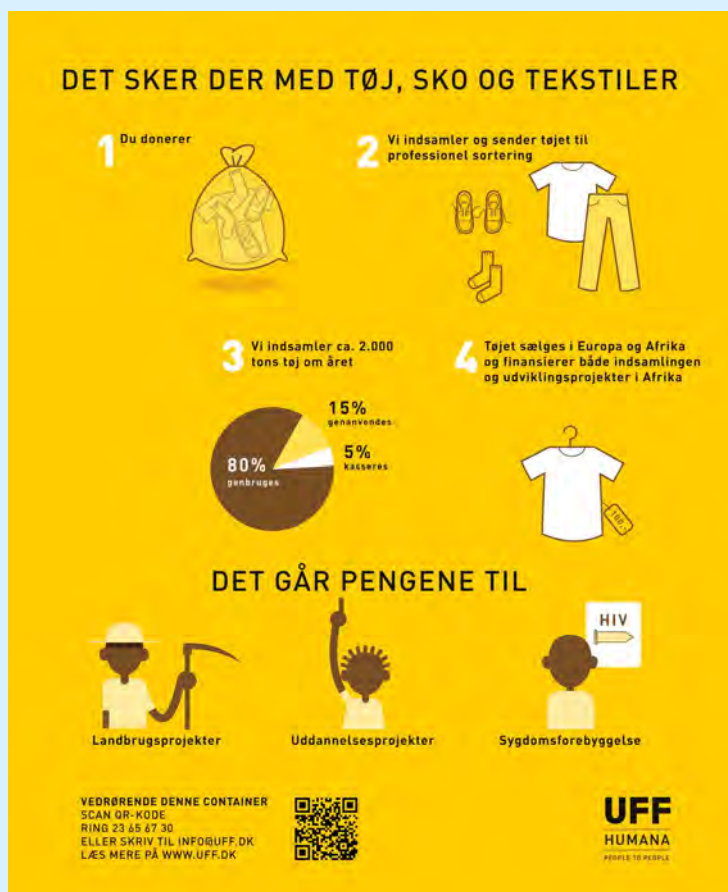

Genbrug er når f.eks. en skjorte bruges igen til det formål, som den er produceret til, nemlig som skjorte. Når skjorten genbruges, er den et produkt, ikke affald.

Genanvendelse er når det materiale, som skjorten er lavet af, bruges til at fremstille noget andet. F.eks. hvis skjorten opkradses og fibre blandes med nye fibre til fremstilling af nyt tøj. Ofte bruges genanvendte tekstilfibre som fyld. Tekstiler til genanvendelse betegnes som affald⁹.

3. Indsamling af tøj til genbrug

Plakaten, der sidder på forsiden af containeren og viser tøjets vej.

UFF-Humana tøjcontainer.

Indsamling af tøj til genbrug er en etableret praksis i Danmark. Traditionen bæres frem af danskernes vilje til at donere deres brugte tøj/sko/tekstiler, ofte til gavn for et velgørende formål. UFF-Humanas mål er ikke kun at indsamle tøj til genbrug, men også at sikre, at processen er så effektiv og bæredygtig som muligt. Vi implementerer løbende nye initiativer, for at sikre en miljøvenlig indsamling:

Indsamlingen af genbrugstøj optimeres

I 2024 har UFF-Humana sat et mål om "Færre kørt km pr. tons indsamlet", sammenlignet med tidligere år. Vi har derfor iværksat initiativer for at forbedre vores produktivitet og effektivitet i tøjindsamlingen.

En effektiv indsamling sparer både tid og ressourcer. Et af vores tiltag er investering i sensorer til overvågning af de tøjcontainere, der er placeret længst væk fra vores lagre.

Sensorerne hjælper med at optimere vores indsamlingsruter. Vi arbejder også løbende med at optimere indsamlingen ved at flytte containere til pladser der giver mere tøj.

Brug af logistikprogram

Til planlægning af de daglige indsamlingsruter anvender vi et webbaseret logistikprogram, som er designet til at optimere vores chaufførers ruter, så de altid kører det lavest mulige antal kilometer, men stadig indsamler den samme mængde tøj. Desuden kan vores logistikprogram vise statistik over, hvor meget der er blevet indsamlet pr. container og pr. indsamlingssted i løbet af de seneste seks uger. Det giver et detaljeret billede af indsamlingsmønstre og tømningens frekvens, hvilket er en mulighed for yderligere optimering.

Effektiv håndtering af genbrugstøj og affaldssortering

En anden miljømæssig opgave som UFF-Humana arbejder med, er at optimere vores håndtering af det affald, der kommer ind via vores tøjindsamling. I den forbindelse reviderer vi løbende indsamlingsprocessen. Her er, hvordan tøjindsamlingen forløber trin for trin:

Ved ankomsten til tøjcontaineren udfører vores chauffør to opgaver (punkt 1 og 2), som er vigtige for tøjets videre proces:

1) Frasortering af åbenlyst affald

Her udføres den første screening af tøjet. Chaufføren frasorterer åbenlyst affald. Med åbenlyst affald menes der det, som chaufføren kan se, føle eller lugte - helst uden at åbne de poser, hvori tøjet er leveret. Affald i denne sammenhæng er materiale, der enten ikke har noget med tøj, sko og tekstiler at gøre, eller er tøj, sko og tekstiler, der er så forurenede eller ødelagte, at det ikke kan genbruges eller genanvendes.

Chaufføren tømmes sin varevogn.

2) Pakning af løst tøj i plastikposer (medbragt af chauffør)

Denne praksis beskytter tøjet og bevarer dets potentiale for at blive genbrugt eller genanvendt.

Indsamlet tøj i plastikposer.

3) Varebilen tømmes manuelt

Når chaufføren efter sin indsamling vender tilbage til UFF-Humanas lager tømmes han sin varevogn manuelt. Dette giver endnu en mulighed for screening, hvor åbenlyst affald igen kan frasorteres.

4) Genbrugstøj pakkes i bigbags.

I den forbindelse har lagermedarbejderen en sidste mulighed for at fjerne eventuelt affald. Hver enkelt big bag vejes på en certificeret industriel vægt, hvorved vi finder vægten af den mængde genbrugstøj, der er indsamlet fra hver af indsamlingspunkterne.

5) Frasorteret affald fordeles i de forskellige affaldsfraktioner; glas, metal, elektronik, pap, plastik, papir, restaffald.

De forskellige affaldsfraktioner indsamles af Affalds- og miljøfirmaet Marius Pedersen. Loppemarkedsvarer, som f.eks. bamser og legetøj, pakkes i papkasser og doneres til lokale genbrugsbutikker og loppemarkeder.

Bigbags med tøj til eksport.

Textile Transparency Report fra de seneste tre år.
Alle rapporter kan findes på UFF-Humanas hjemmeside, uff.dk

Dokumentation

I 2023 frasorterede UFF-Humana i alt 50.686 kilo affald, i vores indsamling under den grove sortering beskrevet på side 9. Affaldet omfatter tøj, sko og tekstiler, der er kraftigt forurenede eller våde, samt andre materialer, der ikke er tekstiler/sko/tasker (eks. plast, papir og pap). Mængderne af affald, fundet i grovsorteringsprocessen, registreres i vores logistikprogram. Dermed kan vi dokumentere mængderne af affald fundet i hver kommune og på hvert indsamlingssted. Indsamlingen af data som denne, muliggør bl.a., at vi kan tilbyde statistik til de samarbejdspartnere der ønsker det.

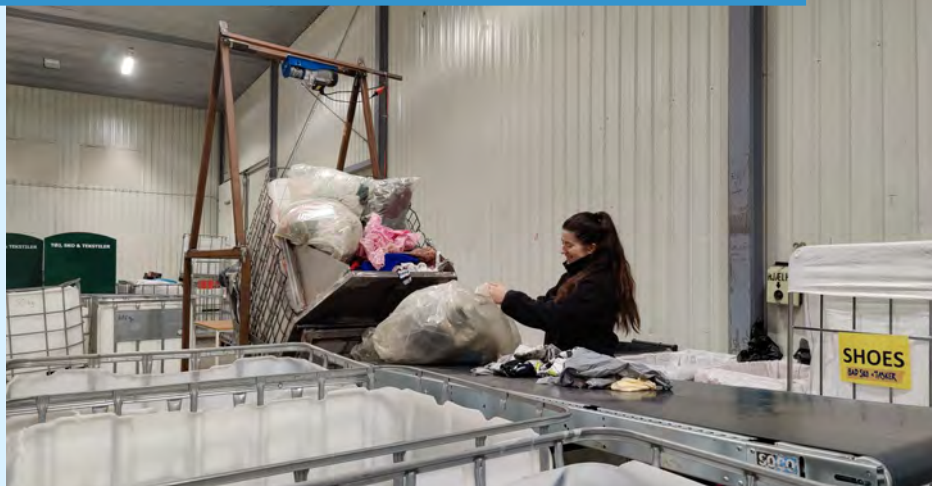
Konsulentfirmaet Mepex Consult A/S kontrollerer, hvordan tøjet som UFF-Humana indsamler

fordeler sig på kategorierne genbrug, genanvendelse og affald, og hvor tøjet sendes hen. På denne baggrund udarbejdes en *Textile Transparency Report*, som danner grundlag for UFF-Humanas rapportering til kommuner, genbrug- og affaldsselskaber, boligforeninger og andre samarbejdspartnere.

Rapporten redegør også for, hvor tøjet sendes hen efter der er sorteret i Europa. F.eks. viser rapporten, at tøj, der eksporteres til Afrika, udelukkende er genbrugeligt, mens tøj til Asien fordeles sig mellem både genbrug og genanvendelse. Tøj, der sendes videre til lande i Europa, er både til genbrug, genanvendelse og affaldsbehandling.

I 2023 indsamlede UFF-Humana
2.496.000 kg brugt tøj, sko og tekstiler
til genbrug, genanvendelse og affaldsbehandling.
Hvert kilo indsamlet tøj repræsenterer en CO2-besparelse
på 6,1 kg. Det svarer til udledningen fra at køre 55 km i en
dansk gennemsnitsbil

4. Forsortering af tekstilaffald

Forsorteringen i praksis.

I Danmark er vi blevet gode til at aflevere *brugt tøj* til genbrug. Kommunernes indsamling af *tekstilaffald* er stadig ret ny. Derfor sker der endnu en del fejl. Vores erfaringer er, at indsamlingen indeholder mange genanvendelige tekstiler, sådan som det var hensigten. Men tekstilaffaldet indeholder også genbrugeligt tøj, som skulle være afleveret i den første indsamlingsstrøm til genbrug. En hel del tekstiler er forurenede, f.eks. med maling eller olie, og er våde eller jordslåede. Den slags tekstilaffald skal til forbrænding og burde være smidt ud med restaffaldet. UFF-Humana modtager tekstilaffald fra en række kommuner og forsorterer det manuelt til genbrug, genanvendelse og forbrænding for at opnå optimal udnyttelse af alle tekstiler med mindst mulig miljøbelastning, i overensstemmelse med Affaldshierarkiet.

Alle plastikposer indsamlet fra tekstilaffaldet leveres til et firma i Havdrup, der genanvender alle poser

Erfaringer med forsortering

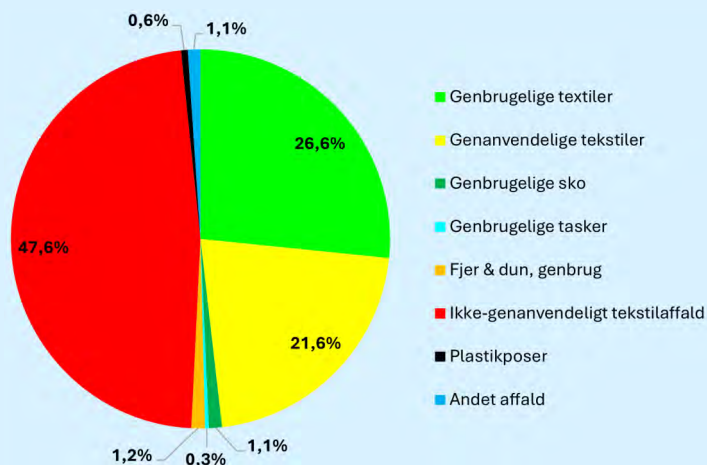
Jo flere tekstiler der indsamles, jo mere får man af alt, både godt genbrugstøj og forurenet tekstilaffald. Men man kan først fastslå type og værdi, og udnytte det økonomiske og miljømæssige potentiale, når tekstilerne sorteres.

Opstillingen af UFF-Humana's forsortering. Kategorien Genbrugelige & genanvendelige tekstiler sendes til professionel manuel finsortering.

Sammensætningen i de to tekstilstrømme

Indsamlingen til genbrug har eksisteret i flere årtier og sammensætningen er derfor næsten optimal. Indsamlingen til genanvendelse har kun eksisteret i et par år og har dermed endnu ikke fået tilstrækkelig tid til at fungere optimalt. Omkring halvdelen af det indsamlede tekstilaffald viser sig umiddelbart at være enten genbrugelige eller genanvendelige tekstiler. Denne blanding går videre til professionel manuel sortering. Cirka en tredjedel af tekstilaffaldet er kun egnet til forbrænding.

Sammensætning af tekstilaffald. Uge 1-36 2024.

5. FUGT-Partnerskabet

Indenfor i affugteren, som blev særligt bygget og anvendt af UFF-Humana ifm. FUGT-Projektet.

FUGT-partnerskabet (Funktionel affugtning af genanvendelige tekstiler) blev oprettet ud fra et ønske om at undersøge behandlingsmulighederne for de tekstiler, der indsamles via den nye husholdningsindsamling af tekstilaffald. Partnerskabet udforsker innovative muligheder for bæredygtige alternativer til forbrænding af fugtige/våde tekstiler – f.eks. ved at bruge affugtnings-teknologi.

UFF-Humanas opgave i FUGT-partnerskabet

- 1) At forsortere tekstilaffald indsamlet i Københavns Kommune.
- 2) Udsortere tekstiler, som er våde/fugtige, men rene.
- 3) Tørre de fugtige rene tekstiler i en stor affugter.
- 4) Sortere de tørrede tekstiler i genbrugelige, genanvendelige og ubrugelige tekstiler.

Ved at sammenholde sorteringsresultaterne med affugterens energiforbrug er det nu muligt, at få et indtryk af, om det kan betale sig at ”løfte” ubrugelige tekstiler opad i affaldshierakiet, ved at tørre dem, og gøre dem egnet til genanvendelse eller genbrug. Resultaterne fra FUGT-projektet samles i en rapport til videre brug for kommuner og andre aktører.

Deltagerne i FUGT-partnerskabet

- Københavns Kommune
- Polarkøl A/S
- Condair A/S
- Revaluate I/S
- Amager Ressource Center (arc)
- UFF-Humana

6. Eksport af brugt tøj

Det indsamlede genbrugstøj pakkes i bigbags (jf. s.9), hvorefter det afsættes til professionelle sorteringscentraler i Europa. På sorteringscentralerne har de ansatte en omfattende viden om hvilke typer tøj, der kan bruges i forskellige dele af verden. Tøjet sorteres, ofte i flere hundrede kategorier, hvorefter det sendes derhen, hvor der er et marked for det. Noget forbliver i Europa (dette hører ofte under kategorien ”trend og vin-tage”). Det er også fra de professionelle sorteringscentraler, at UFF Humana Second Hand-butikkerne i Danmark får deres varer. En del af tøjet afsættes til Asiatiske og Afrikanske markeder¹⁰.

Butik med genbrugstøj drevet af ADPP-Mozambique.

Tøjmarked i Malawi.

Hvorfor eksportere brugt tøj?

I Danmark indsamles omkring 47.500 tons tekstiler efter brugsfasen af velgørende organisationer og private aktører med henblik på genbrug¹¹. Størstedelen genbruges eller genanvendes i udlandet, en langt mindre del i Danmark. Et krav om at tekstilerne bliver i Danmark vil få følgende konsekvenser:

- 1) Folk i Danmark skal genbruge mere end dobbelt så meget tøj, som vi gør nu.
- 2) Danmark skal genanvende mindst 20 gange så meget tekstil, som vi gør nu.

Alternativet, hvis man vil beholde tekstilerne i Danmark, vil være at sende dem til forbrænding, hvilket er i strid med Affaldshierarkiet. Eksport af genbrugeligt tøj er med til at sikre, at tøjet bliver brugt længere og muliggør dermed en reduktion i produktionen af nyt tøj. Transport af tøjet udgør ikke den alvorligste miljøbelastning (11%) - det gør produktionen af tøjet (80%)¹². Samtidig kan et utilstrækkeligt udbud af brugt tøj, f.eks. i Afrika, være et potentielt marked for billig ”fast fashion”.

Tøjsælgere i Malawi.

Genbrugstøj: En vigtig ressource i Afrikanske lande

Opmærksomheden omkring eksport af brugt tøj har fået brancheforeningerne for dem, der handler med brugt tøj, på banen. Brancheforeningerne i Kenya (MCAK) og Ghana (GUCCA), der tilsammen repræsenterer 4,5 millioner tøjhandlere¹³, fremhæver det store økonomiske og sociale potentiale, som tøjet udgør for de to lande og deres befolkninger. For dem er det brugte tøj en vigtig ressource. Ghanesere, der handler med genbrugstøj, bidrager årligt med ca. 29,5 millioner USD i direkte importskat til staten¹⁴, og for Kenya er tallet 100 millioner USD¹⁵.

Handlen med brugt tøj skaber beskæftigelse og indtægtsmuligheder, især for kvinder og især i den uformelle erhvervssektor. Med en ret beskeden startkapital kan man købe en balle brugt tøj og komme i gang med sin forretning. Erhvervet betyder at mennesker får råd til en værdig livsførelse, kan understøtte sig selv og sine familier, og sende sine børn i skole.

Ender det som affald?

Affaldshåndteringssystemerne i flere afrikanske lande er generelt utilstrækkelige. Alt affald ender på lossepladser, også tekstiler. Undersøgelser fra Ghanas største losseplads viser, at ca. 2% af affaldet der er tekstilaffald¹⁶.

Tøjsælger i Guinea-Bissau.

Tøjsælgere venter på at købe "nye" varer.

Man kan ikke se på et stykke tekstil på en losseplads i f.eks. Ghana, om det er kommet til landet som nyt eller second-hand, ligesom man heller ikke kan se, hvor langt et "liv", tekstilstykket har haft, før det endte på lossepladsen

7. Certificering i Miljøledelse

I juni 2024 blev UFF-Humana certificeret i miljøledelsessystemet ISO 14001, hvilket er den internationale standard for miljøledelse¹⁷. Certificeringen fungerer som et internt ledelsessystem, med fokus på at skabe en struktur, hvorigennem vi kan iværksætte forskellige miljøforbedrende resultater.

ISO 14001-certifikat

Ved at bruge systemet, kan UFF-Humana mindske sin miljøpåvirkning ved at minimere ting som eks. forurening, affaldsgenerering og anden u hensigtsmæssig udledning. Oveni i det, forbedrer miljøledelsessystemet også virksomhedens anvendelse af ressourcer, ved f.eks. at optimere vores energiforbrug, hvilket kan bidrage til en reduktion i vores driftsomkostninger.

UFF-Humanas nuværende målsætninger

1. At reducere mængden af tekstilaffald der sendes til forbrænding, og øge genanvendelsesprocenten.
2. Optimere vores energiforbrug ift. varme og elektricitet.
3. Reducere mængden af varer der sendes retur fra vores butikker.
4. Optimere vores indsamling af tøj til genbrug.

En vedvarende forpligtelse

ISO14001 hjælper UFF-Humana til at identificere, styre og kontrollere vores miljøpåvirkning, og løbende forbedre vores miljøtiltag.

Samtidig, er ISO14001 også kontinuerlig certificering, hvor vi bliver auditeret hvert år, og skal gencertificeres hvert 3. år. Det betyder, at vi løbende evaluerer vores miljøaktiviteter og forbedrer på disse.

Vores arbejdsgang

I vores ISO14001 miljøledelsessystem har vi beskrevet vores processer og har trænet alle organisationens forskellige arbejdsgange, og trænet medarbejdere i at se miljøperspektiver i de daglige arbejdsgange. Med systemet får vi i UFF-Humana en skærpet opmærksomhed på miljø, og alle er med til at identificere, når der potentielt kan tages yderligere miljøhensyn.

8. UFF Humana Second Hand

UFF-Humana driver to Second Hand butikker i København. Butikkernes primære formål er at bidrage til finansieringen af UFF-Humanas udviklingsprojekter, samt reducere miljøbelastning, ved at promovere genbrugstøj.

Butikkerne sælger genbrugstøj, samt sko og tasker. Således bidrager UFF Humana Second Hand til en mere cirkulær tekstil og modesektor, og er med til at åbne danskernes øjne for genbrugstøjets potentialer. Et skift til en mere cirkulær produktion og forbrug, er nemlig en af de faktorer, der skal medvirke til at sænke denne negative miljøpåvirkning, der kommer fra tekstilindustrien.

Genbrugstøjets funktioner

Det betyder noget, når genbrugsbutikker gøres tilgængelige, og at de formår at gøre sig attraktive for forbrugerne.

Allerhelst skal genbrugstøj være en erstatning for nyt tøj frem for eksempelvis blot at være et supplement til et støt stigende forbrug af nyproduceret tøj. Fordi en stor del af tøjets miljøaftryk (80%) stammer fra selve produktionen, giver det mening at fokusere på at forlænge tøjets liv så meget som muligt. Det gælder også,

selvom dette kan indebære, at tøjet "rejser rundt i verden" i denne forlængelsesproces, i og med at transport udgør en mindre del af tøjets miljøaftryk (11%)¹⁸. Tøjets kvalitet er en altafgørende faktor for, at det kan bruges igen og igen - både af mennesker i Afrika, Asien og Europa.

UFF-Humana arbejder med at tydeliggøre miljøgevinsten ved at købe genbrugstøj frem for nyt. Butikkerne er inkluderet i UFF-Humanas ISO-certificering, og arbejder derfor også kontinuerligt med at miljøoptimere butiksdriften.

UFF Humana Second Hand, Nørrebrogade.

UFF Humana Second Hand, Vesterbrogade.

9. Udviklingsprojekter med miljøgevinst

Når andre mennesker lider nød, skal vi hjælpe – det er den grundetik, som UFF-Humana er operer ud fra. Vi støtter mennesker i udviklingslande med opfyldelse af basale livsbehov som fødevarer sikkerhed, uddannelse og sundhed. Miljøforbedring, foreningens andet hovedformål, afspejles også i typen af udviklingsprojekter, som UFF-Humana støtter.

I 2023 donerede UFF-Humana 2,1 millioner kroner til udviklingsprojekter i Afrika

Klimatilpasningsprojekter

UFF-Humana støtter projekter, der har klimatilpasning i centrum. “Building community led resilience through climate change adaptation” i Makoni distriktet i Zimbabwe¹⁹ og “Farmers Club”²⁰ i Oio i Guinea-Bissau er eksempler på dette.

Kvinder høster afgrøder i deres modelhave i Farmers Club-projektet i Guinea-Bissau.

I begge projekter organiseres Bønderne i klubber med 50 personer i hver. Her kan de udveksle erfaringer, viden og praksisser.

Bønderne bliver undervist i bæredygtige og moderne landbrugsmetoder, og får praktisk erfaring med at anvende metoderne i modelhaver.

Efterfølgende kan de implementere det, de har lært i deres egne landbrug og grøntsagshaver. Projekterne bidrager til bedre fødevarer sikkerhed til bønderne og deres egne familier, men styrker også deres økonomi, da de også kan sælge deres afgrøder. Det gør dem mere modstandsdygtige overfor klimaforandringer, og ruster dem samtidig til at være mere hensynsfulde overfor miljøet i deres jordbrug.

Læreruddannelse og miljø

UFF-Humana støtter læreruddannelse i Guinea-Bissau. Seminariet uddanner lærere til specifikt at kunne undervise i landområderne²¹.

ADPP lærerseminarium i Casheu, Guinea-Bissau.

Som lærere skal de studerende bidrage væsentligt til deres lokalsamfund. De introducerer praktiske aktiviteter, workshops, udflugter og emner af relevans for opbygning af modstandsdygtighed overfor klimaforandringer. Sundhed, ernæring, kultur, pædagogik og administration hører alt sammen med til arbejdet som lærer.

10. Fremtidsperspektiver på tekstilhåndtering

Affaldsrammedirektivet fra EU danner grundlag for, hvordan affald behandles i EU. Det dikterer, at alle medlemsstater skal udarbejde planer for affaldsforebyggelse og affaldshåndtering, samt indførelse af obligatorisk separat indsamling af tekstilaffald. Affaldshierarkiet og ”forureneren betaler”-princippet er bl.a. defineret i Affaldsrammedirektivet²².

Fremtiden for den Skandinaviske model

Europa-Parlamentet og Ministerrådet vedtog i sommeren 2024 en række ændringer af Affaldsrammedirektivet, blandt andet at brugte tekstiler, der indsamles separat, betragtes som affald ved indsamlingen. Denne ændring udfordrer den Skandinaviske model, hvor den, der skiller sig af med brugt tøj, afgør om det er affald eller genbrugeligt (= ikke-affald), og hvor lokale civilsamsfundsorganisationer indsamler genbrugstøjet til støtte for deres godgørende formål. Den

skandinaviske model bygger på tillid til Skandinavernes sunde fornuft og understøtter ønsket om at gøre godt, både for mennesker og miljø. Indsamlingsorganisationernes vedholdende oplysningsindsats har medvirket til, at Skandinaverne er blevet meget dygtige til at skelne korrekt mellem genbrugstøj og tekstilaffald. Med den nævnte ændring af Affaldsrammedirektivet er der risiko for, at denne værdifulde læring går til spilde.

Tænk globalt

Tekstilsektoren er stærkt globaliseret. Råvarer og færdige produkter handles på tværs af internationale grænser, og meget af det tøj, som vi bruger i Europa, er produceret i Asien. Tekstiler kan kun blive cirkulære, når deres livscyklus’ globale natur anerkendes og bruges som grundlag for strategier og praksisser. Mennesker i Asien og Afrika udgør en væsentlig del af funda-

mentet for Europas miljømæssige resultater. Europæernes brugte tøj eksporteres til Afrika og Asien, hvor den ultimative anvendelse af tøjet finder sted, i fuld overensstemmelse med affaldshierarkiets hensigt.

Her gør mennesker den indsats, der skal til, for at sikre tøjet en meget lang brugsperiode, hvorefter det genanvendes på måder, der giver praktisk og økonomisk mening. I Europa er vi dobbelt afhængige af mennesker i Afrika og Asien: de producerer tøj til os billigt, og de sørger også for at genbruge og genanvende det, når vi opgiver at bruge det længere.

Intentionerne om at forbyde eksport af brugt tøj til fattige lande i Afrika forhindrer tekstilernes cirkularitet. Selvfølgelig skal ubrugeligt tekstilaffald blive i Europa, hvor vi har god infrastruktur til affaldsbehandling. Men det genbrugelige tøj, ikke-affaldet, skal genbruges så længe som

muligt, for at opnå den største miljøgevinst, om ikke her, så et andet sted. Transport af det brugte tøj udgør *ikke* tøjets alvorligste miljøbelastning; det gør produktionen af det. Eksportforbud forøger ikke automatisk genbruget på hjemmebanen. Der er derimod risiko for, at det fører til genanvendelse eller forbrænding af genbrugeligt tøj - i direkte strid med affaldshierarkiet.

Separat indsamling af alt tekstilaffald stiller store og nye krav til alle typer af aktører i tekstilsektorens værdikredsløb. Der er endnu ikke løsninger på det hele; der mangler både sorteringskapacitet og bæredygtige genanvendelsesmetoder. For at realisere Klimaplanen er det vigtigt, at den der kan noget, gør noget.

Bolden er på vores banehalvdel.

Ponesai Vanhu Children's Home, Zimbabwe

ADPP-Angola. *ADPP provides IN-SERVICE TRAINING to improve teachers' professional skills and personal capacity to provide quality, child-centred education.* <https://www.adpp-angola.org/en/education-epf>. Lokaliseret 30/09/24.

ADPP-Guinea-Bissau A. *What we do: Education.* <https://www.adpp-gb.org/en/what-we-do#education>. Lokaliseret 03/10/24.

ADPP-Guinea-Bissau B. *What we do: Agriculture and environment.* <https://www.adpp-gb.org/en/what-we-do#agriculture-and-environment>. Lokaliseret 03/10/24.

DAPP-Zimbabwe. *Farmers Clubs.* <https://dapp-zimbabwe.org/project/farmers-clubs/>. Lokaliseret 01/10/24.

EuRIC Textiles / NORION Consult (2023). *LCA-based assessment of the management of European used textiles.* <https://www.euric-aisbl.eu/position-papers/item/643-study-lca-based-assessment-of-the-management-of-european-used-textiles>. Lokaliseret 16/08/24.

European Environment Agency (2022). *Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy.* <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-and-the-environment-the/textiles-and-the-environment-the>. Lokaliseret 20/07/24.

European Commission (2023). *2023 Amendment to the Waste Framework Directive.* https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en#ref-2023-amendment-to-the-waste-framework-directive. Lokaliseret 02/10/24.

European Commission (2022). *EU strategy for sustainable and circular textiles.* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0141>. Lokaliseret 16/08/24.

Force Certification. *Miljøledelsessystem ISO 14001.* <https://forcecertification.com/da/ledelsessystem/miljoledelsessystem-iso14001/>. Lokaliseret 03/10/24.

Humana People to People. *Who We Are.* <https://www.humana.org/who-we-are#history>. Lokaliseret 02/10/24.

Miljøstyrelsen A. *Affaldshierarkiet - forstå affaldsbegreberne.* <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/affald-og-genanvendelse/affaldshaandtering/affaldshierarkiet>. Lokaliseret 10/08/24.

Miljøstyrelsen B. *Tekstilaffaldspartnerskabet.* <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/affald-og-genanvendelse/affaldshaandtering/affaldsfraktioner/tekstilaffald/tekstilaffaldspartnerskabet>. Lokaliseret 15/09/2024.

Miljøstyrelsen C. *Sortering af tekstiler.* <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/affald-og-genanvendelse/affaldshaandtering/affaldsfraktioner/de-ti-affaldsfraktioner/sortering-af-tekstiler>.

Miljøstyrelsen (2023). *Analyse: Økonomiske og miljømæssige konsekvenser ved at indføre et udvidet producentansvar for tekstilproducenter*. <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2023/04/978-87-7038-510-7.pdf>. Lokaliseret 03/10/24.

Miljøstyrelsen (2024). *Recycling potential of separately collected post-consumer textile waste*. <https://www2.mst.dk/Udgiv/publications/2024/06/978-87-7038-623-4.pdf>. Lokaliseret 03/10/24.

Mitumba Association. *About us*. <https://mitumbaassociation.org/about-us/>. Lokaliseret 03/10/24.

Mitumba Association (2023). *The Second-Hand Clothing Industry in the East Africa Community*. <https://mitumbaassociation.org/wp-content/uploads/2023/08/EAC-Report.pdf>. Lokaliseret 20/09/24.

WWF (2024). *Earth Overshoot Day 2024 falls on August 1st: Humanity's Critical Race to Restore Balance*. <https://wwf.org/news/earth-overshoot-day-2024-falls-on-august-1st-humanitys-critical-race-to-restore-balance>. Lokaliseret 30/06/24.

Nordic Council of Ministers (2016). *Exports of Nordic Used Textiles: Fate, benefits and impacts*. <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1057017/FULLTEXT03.pdf>. Lokaliseret 16/08/24.

Odonkor, Stephen (2024). *An Evaluation of the Socio-economic and Environmental Impact of the Second-Hand Clothes in Ghana*.

Regeringen (2020). *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi*. <https://www.regeringen.dk/media/9591/aftaletekst.pdf>. Lokaliseret 16/08/24.

Ulandshjælp fra Folk til Folk – Humana People to People (2024). *Second-hand Clothes – A win-win Strategy for People and Environment*. ISBN: 978-87-975470-0-7

¹ Humana People to People hjemmeside

² UFF-Humana hjemmeside

³ Earth Overshoot Day er den dag på et kalenderår, hvor det er beregnet, at Jordens befolkning har opbrugt den mængde ressourcer, som planeten kan gen-danne på et år. Hvis hele Verdens befolkning levede som vi gør i Danmark, ville Earth Overshoot Day i 2024 have været allerede den 16. marts.

⁴ European Environment Agency (2024)

⁵ Miljøstyrelsen A: Affaldshierakiet

⁶ European Commission (2023)

⁷ Regeringen (2020)

⁸ Miljøstyrelsen B: Tekstilaffaldspartnerskabet

⁹ Miljøstyrelsen C: Miljøstyrelsen har lavet informationsmateriale, der enkelt og klart viser, hvilke slags tekstiler, der skal afleveres til hver af de to strømme.

¹⁰ Textile Transparency Report 2023

¹¹ Miljøstyrelsen (2023)

¹² European Environment Agency (2022)

¹³ Odonkor, Stephen (2024) og Mitumba Association

¹⁴ Odonkor, Stephen (2024)

¹⁵ Mitumba Association (2023)

¹⁶ Odonkor, Stephen (2024)

¹⁷ Forcecertification.com

¹⁸ European Environment Agency (2022)

¹⁹ DAPP-Zimbabwe

²⁰ ADPP-Guinea-Bissau A

²¹ ADPP-Guinea-Bissau B

²² European Commission (2023)

Kontakt

23 65 67 30

info@uff.dk

uff.dk

UFF
HUMANA
PEOPLE TO PEOPLE

Sandvadsvej 1, 4600 Køge

CVR 79075914

uff_humana